

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 291/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., zastúpenej A., s. r. o., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaniach vedených Radou pre vysielanie a retransmisiu pod sp. zn. RP/044/2012 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Sž 21/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2013 elektronicky doručená sťažnosť spoločnosti M., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaniach vedených Radou pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „rada“) pod sp. zn.

RP/044/2012 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 3 SŽ 21/2012.

Zo sťažnosti vyplýva, že 16. mája 2012 rada doručila sťažovateľke výzvu na doloženie súvislého záznamu televízneho vysielania programovej služby R. T. z 12. mája 2012 v čase od 00.00 h do 08.00 h. Sťažovateľka 31. mája 2012 požadovaný záznam doručila rade so sprievodným listom. Ešte predtým, 30. mája 2012 bolo sťažovateľke doručené oznámenie o začatí správneho konania vedeného pod sp. zn. 255-PLO/O-2724/2012 v súvislosti s možným porušením ustanovenia § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysielaní“), a to nedodaním záznamu z vysielania na vyžiadanie rady. Sťažovateľka 9. júla 2012 doručila rade svoje stanovisko k začatému správne konaniu.

Rozhodnutím rady sp. zn. RP/044/2012 z 28. augusta 2012 bola sťažovateľke uložená pokuta vo výške 3 319 €. Sťažovateľka 23. októbra 2012 podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie (riadny opravný prostriedok) na najvyššom súde. Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 SŽ 21/2012 z 29. januára 2012 (správne má byť z 5. februára 2012, pozn.) bolo rozhodnutie rady potvrdené. Rozsudok najvyššieho súdu bol sťažovateľke doručený 27. februára 2012.

Podľa názoru sťažovateľky z uvedeného skutkového stavu jednoznačne vyplýva, že podkladom na vydanie rozhodnutia rady bola skutočnosť, že sťažovateľka dodala rade súvislý záznam z vysielania programu na základe jej vyžiadania. K zásahu do označených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru došlo tým, že rada v rozpore s právom sťažovateľky neobviňovať seba samu použila štátne donútenie a štátnym donútením získala dôkaz proti sťažovateľke a následne ju sankcionovala. K porušeniu označených práv sťažovateľky došlo aj zo strany najvyššieho súdu tým, že postup rady pri získavaní dôkazu a sankcionovaní sťažovateľky vyhodnotil ako súladný so zákonom.

Sťažovateľka je presvedčená, že nie je a ani nebola povinná rade predložiť záznam vysielania, a to ani na vyžiadanie rady, keďže takáto povinnosť neoprávnene zasahuje do jej garantovaných práv. Spôsob, akým dochádza k získaniu dôkazu (záznamu vysielania programu), jednoznačne porušuje označené práva sťažovateľky, a to v intenciách trestnoprávnej zásady „neobviňovať seba samého“. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k právu neobviňovať sám seba uviedol, že aj keď v čl. 6 dohovoru nie je osobitne uvedené právo mlčať a právo neprispieť k obvineniu vlastnej osoby, tieto práva sú všeobecne uznávaným medzinárodným štandardom, ktorý je jadrom pojmu spravodlivého procesu. Článok 6 dohovoru sa vzťahuje na tento prípad, lebo rada použila formu štátneho donútenia pri získaní dôkazu, ktorý môže usvedčovať sťažovateľku zo spáchania správneho deliktu, a v rozpore s čl. 6 dohovoru (právo neobviňovať seba samého) rada na základe ustanovenia § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní požadovala aktívnu súčinnosť sťažovateľky pri produkovaní dôkazov proti sebe. Rada svojím rozhodnutím uložila sťažovateľke sankciu na základe štátnym donútením získaného dôkazu, ktorý podľa rady preukázal porušenie povinnosti sťažovateľkou. Sťažovateľka si je vedomá viacerých rozhodnutí najvyššieho súdu a ústavného súdu, ktoré sa zaoberali zásadou „nikto nie je povinný sám seba obviňovať“. Nedôvodnosť námietky videli najmä v neexistencii rozhodnutí ESLP aplikovateľných na skutkové okolnosti prípadu, evidenčnom charaktere povinnosti poskytovať záznam z vysielania, v okolnosti, že povinnosť je aprobovaná zákonom a zodpovedá regulovanej podnikateľskej činnosti, ako aj skutočnosti, že ide o „pasívny záznam“ nevykazujúci znaky svedectva (3 SŽ 21/2012 a 3 SŽ 27/2012, IV. ÚS 47/2013).

Hoci neexistuje „navlas“ rovnaký prípad v judikatúre ESLP, pre aplikáciu eurokonformného výkladu čl. 6 ods. 1 dohovoru postačuje aplikovať všeobecné závery judikatúry ESLP v súvislosti so zásadou „nikto nie je povinný sám seba obviňovať“ pri konaniach trestnoprávnej, daňovej a správnej povahy. Judikatúra ESLP je jednoznačná v tom, že od účastníka konania nemožno požadovať aktívnu súčinnosť pri získaní vecných dôkazov, čo sa vzťahuje aj na konanie orgánov štátu pred vznesením obvinenia a na akékoľvek konania, ktoré majú charakter trestného obvinenia. Plne aplikovateľné na

túto vec sú napr. rozhodnutia vo veciach Funke v. Francúzsko, Allen v. Spojené Kráľovstvo, Marttinen v. Fínsko, Chambaz v. Švajčiarsko.

Hoci možno súhlasiť s argumentáciou ústavného súdu (uznesenie č. k. IV. ÚS 47/2013-26 z 23. januára 2013), podľa ktorej je rozdiel medzi tým, či správny orgán alebo súd konal v súlade s čl. 6 dohovoru pri preskúmaní uloženia pokuty za nepredloženie určitých informácií, a tým, či môže štát uložiť povinnosť vyžadovať od fyzických a právnických osôb určité informácie vo vzťahu k správne určeniu daňovej povinnosti (J. B. v. Švajčiarsko), zároveň treba zdôrazniť, že účelom ustanovenia § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní nie je kontrola dodržiavania 45-dňovej lehoty archivácie vysielaných programov, ale zabezpečenie podkladov ku kontrole dodržiavania všetkých povinností podľa zákona o vysielaní a najmä k vedeniu správnych konaní voči regulovaným subjektom na úseku vysielania a retransmisie. Sťažovateľka odmieta zdanlivú podobnosť poskytovať záznamy z vysielania s inými zákonnými „informačnými povinnosťami“ iných podnikateľských subjektov. Poskytovanie „informácií o činnosti“ nerobí postup správnych orgánov zákonným len preto, že ide o rozsiahle zaužívanú prax. Okrem toho povinnosť podľa § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní nemá vo vzťahu k rade evidenčný a ani archivačný charakter, ktorý by bolo možné stotožniť so zákonnou informačnou povinnosťou. O takýto charakter by mohlo ísť len v takom prípade, keby sa každý záznam z celodenného vysielania zasielal rade na účely jeho archivácie a evidencie, čo však nie je v predmetnom prípade dané. Hoci sťažovateľka má povinnosť archivovať každý záznam z vysielania po dobu 45 dní, nie každý záznam z vysielania je doručovaný rade. Doručovanie záznamu je už selektívny proces zo strany rady, ktorého účelom nie je evidencia a archivácia, ale kontrola z hľadiska dodržiavania povinností vyplývajúcich zo zákona o vysielaní. Rada selektívne nevyžiada záznam z vysielania bez toho, aby jej nebola vopred doručená sťažnosť od fyzickej alebo právnickej osoby. V čase vyžiadania záznamu z konkrétneho vysielania už existuje zo strany rady podozrenie (na základe doručenej sťažnosti), že mohlo dôjsť k porušeniu niektorého z ustanovení zákona o vysielaní.

Skutočnosť, že povinnosť je aprobovaná právnou normou, ju nezabavuje jej možného rozporu s označenými právami sťažovateľky. Právna norma predstavuje jednu z mnohých foriem, akou môže orgán verejnej moci, resp. štát samotný zasiahnuť do garantovaných práv sťažovateľky. Rozhodujúcim faktorom je pritom posúdenie „charakteru“ štátneho donútenia. Pre posúdenie, či namietaný postup zasiahol do samotnej podstaty práva neobviňovať sám seba, treba skúmať charakter a stupeň donútenia, existenciu relevantných ochranných procesných postupov a mieru využitia takto získaných dôkazov. V danom prípade je charakter donútenia veľmi závažný, keďže sa tak deje priamo na základe zákona. Stupeň donútenia je veľmi vysoký, keďže za porušenie povinnosti dodať záznam sú ukladané pokuty za správny delikt. Hoci existujú procesné postupy ochrany, judikatúra najvyššieho súdu uprednostňuje rigidnú aplikáciu zákona pred uplatňovaním ústavne konformného a eurokonformného výkladu práv účastníka konania. Miera využitia získaných dôkazov je preukázateľne vysoká, pretože v prevažnej väčšine správnych konaní vedených proti vysielateľom je dodaný záznam jediným dôkazom, ktorý rada na zistenie skutkového stavu vykoná.

Doloženie CD nosiča obsahujúceho záznam z vysielania je len jednou z foriem aktívnej súčinnosti, ako napr. podávanie vysvetlenia, svedectva a pod. Za aktívnu súčinnosť treba považovať akékoľvek konanie, ktorým sa poskytuje súčinnosť pri predkladaní dôkazov, ktoré môžu byť použité v neprospech predkladajúcej osoby.

Namietaný zásah do označených práv nemožno považovať ani za ústavne proporcionálny. Rada má právo sama vyhotovovať záznamy vysielania na vlastnom nahrávacom zariadení. Nezodpovedá preto skutočnosti názor ústavného súdu (IV. ÚS 47/2013), podľa ktorého rada môže reálne skontrolovať splnenie, resp. nesplnenie povinnosti vysielateľom len tak, že si od neho vyžiada súvislý záznam vysielania. Zásah, ktorý umožňuje ustanovenie § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní, nie je teda proporcionálny, lebo ním sledovaný zámer možno dosiahnuť aj miernejšími prostriedkami.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaniach vedených radou pod sp. zn.

RP/044/2012 a najvyšším súdom pod sp. zn. 3 SŽ 21/2012 s tým, aby boli rozsudok najvyššieho súdu z 29. januára 2013 (správne má byť z 5. februára 2013, pozn.) a rozhodnutie rady z 28. augusta 2012 zrušené a vec bola vrátená rade na ďalšie konanie. Napokon sa domáha náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 323,50 €.

II.

Z prípisu rady sp. zn. 255-PLO/O-2724/2012 z 15. mája 2012 doručeného právneho zástupcovi sťažovateľky 30. mája 2012 označeného ako „*Oznámenie o začatí správneho konania*“ vyplýva, že rada začína správne konanie voči sťažovateľke vo veci možného porušenia § 19 ods. 1 písm. e) zákona o vysielaní v súvislosti s tým, že 26. februára 2012 cca o 20.11 h bol odvysielaný program „*S.*“, v ktorom odznelo vyjadrenie, ktoré mohlo skrytou formou propagovať užívanie omamných látok.

Zo stanoviska sťažovateľky zo 14. júna 2012 doručeného rade 9. júla 2012 vyplýva, že sťažovateľka neuznáva, že by došlo k porušeniu radou označeného zákonného ustanovenia.

Z rozhodnutia rady sp. zn. RP/044/2012 z 28. augusta 2012 vyplýva, že sťažovateľka porušila povinnosť ustanovenú v § 19 ods. 1 písm. e) zákona o vysielaní tým, že na programovej službe J. 26. februára 2012 o cca 20.11 h odvysielala program „*S.*“, v ktorom odznelo vyjadrenie: „... a ďakujem vesmíru aj za to, že stvoril krásnu zázračnú zelenú rastlinu, ktorá mi pomáha pri písaní textov...“, ktoré skrytou formou propagovalo užívanie omamných látok, za čo jej bola uložená pokuta 3 319 €.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 SŽ 21/2012 z 29. januára 2013 (správne má byť 5. februára 2013, pozn.) vyplýva, že ním bolo vyslovené, že ústavnému súdu nebude predložený návrh na začatie konania o súlade ustanovenia § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní. Ďalej bolo potvrdené rozhodnutie rady sp. zn. RP/044/2012 z 28. augusta 2012. S prihliadnutím na doterajšie poznatky senátu o stave judikatúry ústavného súdu a EŠLP k princípu zákazu „sebausvedčenia“ nemal osvedčenú mieru relevantnosti na predloženie

návrhu ústavnému súdu. Nezistil existenciu rozhodnutia ESLP, ktoré by bolo aplikovateľné na skutkovo obdobnú situáciu vysielateľa, ktorý na základe zákonnej povinnosti predkladá rade záznam vysielania. K námietke sťažovateľky, že vyžiadanim záznamu vysielania podľa § 5 ods. 1 písm. m) v spojení s § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní došlo k porušeniu princípu prezumpcie nevinu, najvyšší súd poukazuje na to, že ide o plnenie povinnosti vysielateľa stanovenej explicitne zákonom. Prevádzkovanie vysielania je licencovanou činnosťou, na ktorú sú kladené osobitné požiadavky, medzi ktoré patrí i uchovávanie súvislého záznamu vysielania počas 45 dní odo dňa ich vysielania v zodpovedajúcej kvalite a povinnosť na vyžiadanie rady ich poskytnúť na zvyčajnom technickom nosiči, ktorého druh určí rada v licencií po dohode s vysielateľom. Ide o povinnosť, ktorá je súčasťou licencie na vysielanie a má evidenčný a archivačný charakter. Obdobnú povinnosť majú vysielatelia aj v iných krajinách, napr. v Českej republike. Samotnú existenciu tejto povinnosti nemožno vnímať ako rozpornú s dohovorom. Ide o predloženie „pasívneho záznamu“ vysielateľom, ktoré nevykazuje znaky podávania svedectva vo svoj neprospech. Plnenie tejto povinnosti nie je spojené s požiadavkou na podávanie vysvetlení, svedectiev, resp. akejkolvek aktívnej činnosti. Druh technického nosiča, na ktorom vysielateľ poskytne rade svoj záznam z vysielania, je súčasťou rozhodnutia a implicitne obsahuje záväzok k plneniu tejto povinnosti. Prevádzkovanie vysielania je určitou výsadou podnikateľského subjektu na mediálnom trhu a plnenie povinnosti vysielateľa preberá dobrovoľne.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému radou pod sp. zn. RP/044/2012 pre porušenie čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti rozhodnutiu rady bola prípustná žaloba v zmysle piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky mal vo vzťahu ku konaniu vedenému radou najvyšší súd v rámci správneho súdnictva. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že sťažovateľka právo podať riadny opravný prostriedok aj využila.

Odlišná je situácia týkajúca sa tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému najvyšším súdom pod sp. zn. 3 SŽ 21/2012 pre porušenie čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Túto časť sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti

medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Jadrom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého aplikáciou ustanovenia § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní (ktoré, prípadne výklad ktorého sťažovateľka považuje za nesúladne s ústavou a dohovorom), resp. použitím záznamu z vysielania získaného na základe citovaného ustanovenia, došlo k porušeniu zákazu obviňovať seba samého, keďže rada nútila sťažovateľku dodať záznam vysielania, ktorý potom použila ako dôkaz preukazujúci, že sa mala dopustiť správneho deliktu.

Podľa § 5 ods. 1 písm. g) zákona o vysielaní do pôsobnosti rady v oblasti výkonu štátnej správy patrí dohliadať na dodržiavanie povinnosti podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov.

Podľa § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní vysielateľ je povinný uchovávať súvislé záznamy vysielania počas 45 dní odo dňa ich vysielania v zodpovedajúcej kvalite; na vyžiadanie rady poskytne vysielateľ záznam vysielania na zvyčajnom technickom nosiči, ktorého druh určí rada v licencií po dohode s vysielateľom.

Podľa § 19 ods. 1 písm. e) zákona o vysielaní audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú otvorene alebo skrytou formou propagovať alkoholizmus, fajčenie, užívanie omamných látok, jedov a prekurzorov alebo zľahčovať následky užívania uvedených látok.

V súvislosti s argumentáciou sťažovateľky, podľa ktorej je ustanovenie § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní v rozpore s čl. 46 ústavy a čl. 6 dohovoru, považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že za opodstatnené návrhy na začatie konania pred ústavným súdom možno považovať len tie, o ktorých možno konať a rozhodnúť v niektorom z ústavou stanovených typov konaní pred ústavným súdom ako v samostatnom konaní. Práve preto v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno vysloviť porušenie ústavného práva, ak tomuto konaniu musí predchádzať iné konanie pred ústavným súdom, na iniciovanie ktorého nemá sťažovateľka oprávnenie. Preto pokiaľ sa sťažovateľka v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy domáha rozhodnutia, ktoré je ústavný súd oprávnený vydať len v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy, nie je možné takúto sťažnosť prijať na ďalšie konanie (*mutatis mutandis* IV. ÚS 12/2013).

Sťažovateľka si bola uvedenej skutočnosti zrejme vedomá, a práve preto navrhla najvyššiemu súdu, ktorý je aktívne legitimovaný podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov, obrátiť sa na ústavný súd s návrhom na vyslovenie nesúladu ustanovenia § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní s čl. 46 ústavy a s čl. 6 dohovoru. Najvyšší súd však dospel k záveru, že na takýto postup nemá relevantné dôvody. Vychádzajúc zrejme z tejto skutočnosti sťažovateľka argumentuje [popri námietke nesúladu ustanovenia § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní s ústavou a dohovorom] aj tým, že je potrebné citované ustanovenie vykladať tak zo strany rady, ako aj najvyššieho súdu ústavne

konformným spôsobom. Za taký výklad považuje sťažovateľka interpretáciu, podľa ktorej oprávnenie rady podľa citovaného ustanovenia možno použiť len na kontrolu dodržiavania povinnosti uchovávať po dobu 45 dní súvislé záznamy vysielania, nie teda na získanie usvedčujúceho dôkazu v súvislosti s podozrením zo spáchania správneho deliktu, pretože v opačnom prípade dochádza k porušeniu zákazu „sebaobviňovania“.

Z pohľadu ústavného súdu je potrebné predovšetkým zo skutkového hľadiska konštatovať, že sťažovateľka v rozpore s listinnými dôkazmi, ktoré sama ústavnému súdu predložila, tvrdí, že z oznámenia rady o začatí správneho konania z 30. mája 2012 má vyplývať, že ide o podozrenie z nedodania súvislého záznamu vysielania na vyžiadanie rady. V skutočnosti z oznámenia rady sp. zn. 255-PLO/O-2724/2012 z 15. mája 2012 doručeného právnomu zástupcovi sťažovateľky 30. mája 2012 je jednoznačné, že správne konanie sa začalo vo veci možného porušenia § 19 ods. 1 písm. e) zákona o vysielaní pre podozrenie z propagácie užívania omamných látok skrytou formou.

Z predložených listinných dôkazov (najmä zo stanoviska sťažovateľky k začatiu správneho konania zo 14. júna 2012 doručeného rade 9. júla 2012) je zrejmé, že v rámci správneho konania vedeného radou sa sťažovateľka nebránila námietkou protiústavnosti, resp. ústavne nekonformného výkladu ustanovenia § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní. Takúto obranu uplatnila v rámci riadneho opravného prostriedku v konaní vedenom najvyšším súdom.

I keď to nie je výslovne uvedené v čl. 6 dohovoru, nemožno pochybovať o tom, že právo mlčať a právo neprispievať k vlastnému obvineniu sú všeobecne uznávanými medzinárodnými štandardmi, ktoré ležia v srdci pojmu spravodlivého konania podľa čl. 6 dohovoru. Tým, že sa obvinenému poskytuje ochrana proti nedovolenému donúteniu zo strany štátnych orgánov, prispieva sa k predchádzaniu justičným omylom a zaisteniu cieľov čl. 6 dohovoru (John Murray v. Spojené kráľovstvo).

Právo neprispievať k vlastnému obvineniu najmä predpokladá, že obžaloba v trestnej veci sa snaží preukázať vinu bez toho, aby sa uchýľovala k dôkazom získaným

prostredníctvom donútenia alebo nátlaku bez ohľadu na vôľu obvineného. V tomto zmysle je toto právo úzko spojené s prezumpciou nevinoty podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru. Právo neprispievať k vlastnému obvineniu sa v prvom rade týka rešpektovania vôle obvineného mlčať. Tak ako sa všeobecne chápe v právnych poriadkoch zmluvných strán dohovoru a inde, nezahrňuje toto právo použitie tých vecí v trestnom konaní, ktoré je možné získať od obvineného prostredníctvom donútenia, ale ktoré existujú nezávisle na jeho vôli, ako sú okrem iného dokumenty získané na základe príkazu, vzorky dychu, krvi, moču a telesných tkanív na účely analýzy DNA (Saunders v. Spojené kráľovstvo).

Právo neobviňovať seba samého nejde tak ďaleko, aby zahrňovalo právo odmietnuť podať daňové priznanie. I keď je nesplnenie tejto podmienky sankcionované, iba ťažko si možno bez neho predstaviť účinné fungovanie daňových systémov (Allen v. Spojené kráľovstvo, Marttinen v. Fínsko).

V rozpore s čl. 6 dohovoru nie je uloženie sankcie za nepravdivé daňové priznanie ani vtedy, keď tak dotknutá osoba urobila vedome, s cieľom zakryť konanie, ktoré by mohlo byť označené za trestné a za ktoré by mohla byť stíhaná. Privilégium nebyť nútený k vlastnému sebaobvineniu nemožno vykladať ako poskytnutie všeobecnej imunity pre činy motivované snahou vyhnúť sa stíhaniu zo strany daňových orgánov (Allen v. Spojené kráľovstvo, Rodriguez – Porto Perez v. Španielsko).

Európsky súd pre ľudské práva v zásade akceptoval rôzne sankcie, ktoré možno uložiť vlastníkovi či prevádzkovateľovi motorového vozidla, ktorý odmieta na výzvu príslušného orgánu oznámiť meno osoby, ktorá riadila vozidlo v okamihu, keď jeho vodič mal spáchať určitý dopravný delikt. Povinnosť za určitých okolností uviesť meno vodiča vozidla je známa každému, kto vlastní alebo riadi motorové vozidlo, preto možno byť toho názoru, že táto povinnosť je súčasťou povinností a záväzkov, ktoré na seba každá takáto osoba dobrovoľne prevzala (O'Halloran a Francis v. Spojené kráľovstvo).

Je vecou dotknutého subjektu, či právo mlčať a právo neprispieť k obvineniu vlastnej osoby využije alebo nie. V prípadoch licencovaných vysielateľov povinnosť poskytnúť rade

záznam vysielania tvorí súčasť povinností a záväzkov, ktoré vysielateľ na seba dobrovoľne prevzal.

Podľa názoru ústavného súdu treba súhlasiť s argumentáciou najvyššieho súdu, podľa ktorej prevádzkovanie vysielania je určitou výsadou podnikateľského subjektu na mediálnom trhu, ktorý plnenie povinností podľa § 16 ods. 3 písm. l) zákona o vysielaní preberá dobrovoľne. Každý, kto sa uchádza o možnosť prevádzkovať vysielanie (stať sa vysielateľom), musí si byť vedomý povinností vyplývajúcich z citovaného ustanovenia. Je preto iba na ňom, či sa aj napriek tomu rozhodne uchádzať sa o možnosť prevádzkovať vysielanie. Za tohto stavu nemožno hovoriť o tom, že by plnenie povinností podľa citovaného ustanovenia bolo zo strany vysielateľa nedobrovoľné (*mutatis mutandis* O'Halloran a Francis v. Spojené kráľovstvo). V tejto súvislosti treba zdôrazniť aj to, že sťažovateľka proti uvedenému argumentu najvyššieho súdu žiadne relevantné námietky neuplatnila.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. mája 2013